

Народна банка Србије

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

30. septembar – 4. oktobar 2024.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Oktobar 2024.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 04.10.2024	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	5.751,07	0,22%	35,06%
Dow Jones Industrial	SAD	42.352,75	0,09%	27,88%
NASDAQ	SAD	18.137,85	0,10%	37,20%
Dax 30	Nemačka	19.120,93	-1,81%	26,88%
CAC 40	Francuska	7.541,36	-3,21%	7,76%
FTSE 100	Velika Britanija	8.280,63	-0,48%	11,13%
NIKKEI 225	Japan	38.635,62	-3,00%	24,33%
Shanghai Composite*	Kina	3.336,50	8,06%	7,27%

Izvor: Bloomberg.

* Vrednost na dan 30. 9. 2024. godine zbog praznika u Kini.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0960	-1,72%	4,02%	USD/EUR	0,9124	1,75%	-3,87%
EUR/GBP	0,8357	0,29%	-3,40%	USD/GBP	0,7625	2,05%	-7,14%
EUR/CHF	0,9419	0,29%	-2,15%	USD/CHF	0,8594	2,04%	-5,94%
EUR/JPY	163,23	2,71%	4,41%	USD/JPY	148,94	4,51%	0,36%
EUR/CAD	1,4881	-1,24%	2,91%	USD/CAD	1,3578	0,50%	-1,08%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,41%	-0,1	-48,6	4,83%	-1,0	-49,0	4,95%	0,0	-23,7	0,93%	-2,2	-76,8
1M	3,27%	-9,5	-55,5	4,85%	0,1	-49,0	4,96%	0,1	-24,9	1,13%	-5,8	-57,9
3M	3,25%	-7,6	-72,2	4,58%	-0,9	-82,2	4,79%	-3,5	-50,9	1,18%	-2,0	-52,6
6M	3,05%	-10,6	-107,9	4,28%	1,9	-118,2	4,60%	-5,5	-78,5	1,30%	-2,1	-29,3
12M	2,69%	-8,3	-152,4	3,87%	8,3	-156,4	4,24%	-4,2	-120,6	1,50%	-1,4	30,5

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q4 (u %)
Evropska centralna banka	3,50	-0,25	12.09.24	17.10.24	3,00
Federalne rezerve SAD	4,75-5,00	-0,50	18.09.24	07.11.24	4,25-4,50
Banka Engleske	5,00	-0,25	01.08.24	07.11.24	4,50
Banka Kanade	4,25	-0,25	04.09.24	23.10.24	3,75
Švajcarska nacionalna banka	1,00	-0,25	26.09.24	12.12.24	0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB.

Kurs EUR/USD

Tokom izveštajnog perioda evro je oslabio za 1,72% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,0951 do 1,1209 (tokom perioda trgovanja) odnosno od 1,0960 do 1,1148 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

U ponedeljak nije bilo veće promene vrednosti kursa EUR/USD pošto je glavna pažnja tržišnih učesnika bila usmerena na podatke s tržišta rada SAD, koji su objavljeni kasnije u toku nedelje. Stopa inflacije u Nemačkoj, prema preliminarnim podacima, u septembru je iznosila -0,1% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima, nakon što je u avgustu smanjena za 0,2%. U odnosu na isti mesec prethodne godine, inflacija je iznosila 1,8%, čime se našla na najnižem nivou od februara 2021. godine, nakon rasta od 2,0% s kraja avgusta. Kurs EUR/USD dan je završio na nivou od 1,1148 američkih dolara za evro, što predstavlja najvišu vrednost na zatvaranju tokom izveštajnog perioda.

U utorak je evro oslabio nakon eskalacija geopolitičkih tenzija na Bliskom istoku. Tokom dana su objavljeni podaci o inflaciji u zoni evra, koja je iznosila -0,1% u septembru u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivalo da iznosi 0,0%, nakon što je u avgustu porasla za 0,1%. Procenjuje se da je godišnja inflacija iznosila 1,8%, čime se našla na najnižem nivou od aprila 2021. godine. Kasnije u toku dana objavljeni su podaci o broju slobodnih radnih mesta u SAD, koji je u avgustu povećan na 8,040 miliona sa 7,711 miliona, koliko je iznosio u julu (revidirano sa 7,673 miliona), dok se očekivalo da iznosi 7,693 miliona, usled čega je dolar ojačao.

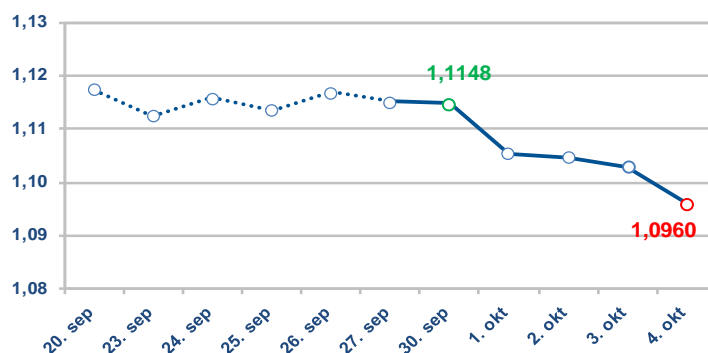
Evro je tokom izveštajnog perioda oslabio za 1,72% prema američkom dolaru.

U sredu je dolar ojačao nakon što su objavljeni podaci o broju radnih mesta u privatnom sektoru SAD, koji je u septembru povećan za 143 hiljade, što je iznad očekivanja (125 hiljada), nakon što je u avgustu povećan za 103 hiljade (revidirano sa 99 hiljada). Pored toga, članica izvršnog odbora ECB-a Šnabel izjavila je da je sve verovatnije da će se inflacija u zoni evra vratiti na cilj ECB-a od 2%, što je uticalo na slabljenje evra.

U četvrtak je nastavljen pad vrednosti kursa EUR/USD, nakon što su podaci objavljeni u SAD ukazali na otpornost tržišta rada i solidnu privrednu aktivnost. ISM indeks uslužnog sektora SAD u septembru je povećan na 54,9, sa 51,5, koliko je iznosio u avgustu, dok je očekivan blaži rast na 51,7. Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 28. septembra povećan je na 225 hiljada, sa 219 hiljada, dok se očekivalo da iznosi 221 hiljadu. S druge strane, broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u nedelji pre smanjen je na 1,826 miliona, sa 1,827 miliona (revidirano sa 1,834 miliona), dok se očekivalo da iznosi 1,830 miliona.

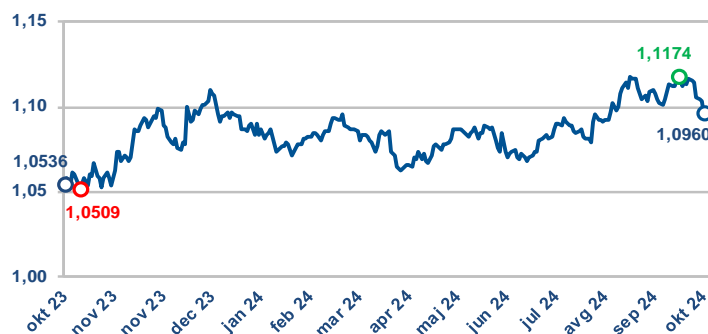
U petak je dolar dodatno ojačao nakon objave septembarskog izveštaja o zapošljavanju u SAD, koji je potvrdio da nema naznaka ozbiljnijeg hlađenja tržišta rada.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

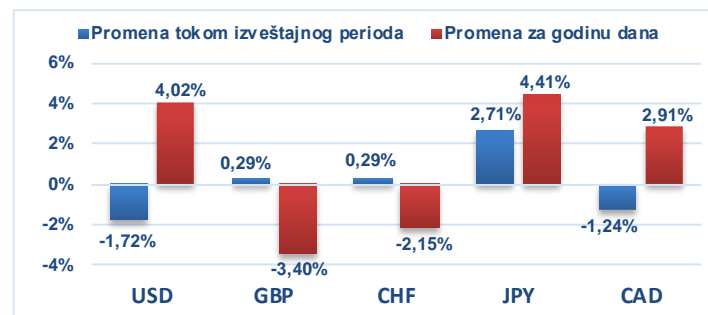
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede SAD u septembru je povećan za 254 hiljade u odnosu na prethodni mesec, što je iznad očekivanja (150 hiljada), nakon što je u avgustu rast iznosio 159 hiljada (revidirano sa 142 hiljade). Podaci za jul i avgust revidirani su naviše za ukupno 72 hiljade. Rast zarada je iznosio 0,4% u odnosu na prethodni mesec, što je iznad očekivanja (0,3%), nakon rasta od 0,5% u avgustu. Stopa nezaposlenosti je smanjena na 4,1%, sa 4,2%, dok je očekivano da ostane nepromenjena.

Kurs EUR/USD završio je izveštajni period na nivou od 1,0960 američkih dolara za evro, što predstavlja najnižu vrednost na zatvaranju tokom izveštajnog perioda.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajnog perioda povećani su duž skoro cele krive, dok su na najkraćem delu (do tri meseca) ostali skoro nepromenjeni. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 36 b.p., na 3,92%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 21 b.p., na 3,97%.

Podaci objavljeni tokom izveštajnog perioda ukazali su da nema naznaka ozbiljnijeg hlađenja tržišta rada SAD, što je, uz nastavak solidnih podataka o privrednoj aktivnosti, umanjilo potrebu za intenzivnim smanjenjem kamatnih stopa FED-a. Strahovi od naglog usporavanja tržišta rada SAD, bar privremeno, otklonjeni su, a tržišni učesnici do kraja godine očekuju još dva smanjenja kamatnih stopa FED-a od po 25 b.p.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede SAD u septembru je povećan za 254 hiljade u odnosu na prethodni mesec, što je iznad očekivanja (150 hiljada), nakon što je u avgustu rast iznosio 159 hiljada (revidirano sa 142 hiljade). Podaci za jul i avgust revidirani su naviše za ukupno 72 hiljade. Privatni sektor beleži rast zaposlenosti od 223 hiljade, što je takođe iznad očekivanja (125 hiljada), nakon 114 hiljada u prethodnom mesecu (revidirano sa 118 hiljada). Rast zarada (po radnom satu) iznosio je 0,4% u odnosu na prethodni mesec, iznad očekivanja (0,3%), nakon rasta od 0,5% u avgustu (revidirano sa 0,4%). U odnosu na isti mesec prethodne godine rast je iznosio 4,0%, takođe iznad očekivanja (3,8%), nakon rasta od 3,9% s kraja prethodnog meseca (revidirano sa 3,8%). Stopa nezaposlenosti je smanjena na 4,1%, sa 4,2%, dok je očekivano da ostane nepromenjena.

Predsednik FED-a Paue u svom obraćanju u ponedeljak nagovestio je da bi FED na narednom sastanku mogao doneti odluku o smanjenju kamatnih stopa za 25 b.p., pre nego za 50 b.p. Paue je izjavio da Komitet (FOMC) ne misli da treba da žuri sa smanjenjem kamatnih stopa. S druge strane, Paue je dodao da će FED učiniti šta god bude neophodno da se inflacija dovede na nivo cilja u planiranom vremenskom periodu. On je rekao da je trenutni osnovni scenario dva smanjenja od 25 b.p. do kraja ove godine, kao što je naznačeno u poslednjim projekcijama FED-a.

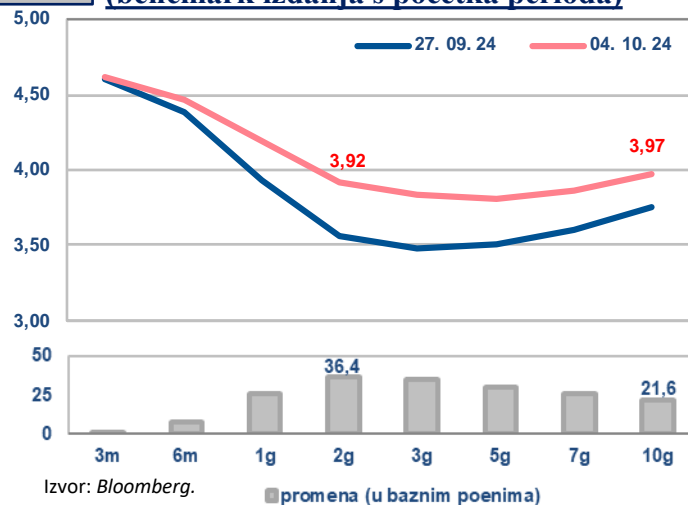
Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede u septembru povećan je za 254 hiljade, što je iznad očekivanja (150 hiljada)

ISM indeks proizvodnog sektora SAD u septembru je zadržan na 47,2, koliko je iznosio i u avgustu, dok se očekivao rast na 47,5. Komponenta novih porudžbina je povećana na 46,1, sa 44,6, dok je očekivan blaži rast (na 45,0). Komponenta zaposlenosti je smanjena na 43,9, sa 46,0, dok je očekivan rast na 47,1. Cenovna komponenta je smanjena na 48,3, sa 54,0, dok je očekivan blaži pad (na 53,5).

ISM indeks uslužnog sektora SAD u septembru je povećan na 54,9, sa 51,5, koliko je iznosio u avgustu, dok je očekivan blaži rast na 51,7. Komponenta novih porudžbina je povećana na 59,4, sa 53,0, najbržim tempom od februara 2023. godine, dok je očekivan pad na 52,5. Cenovna komponenta je takođe povećana, na 59,4, sa 57,3, dok je očekivan pad na 56,0. S druge strane, komponenta koja se odnosi na zaposlenost smanjena je na 48,1, sa 50,2, pri čemu se našla u zoni kontrakcije, dok je očekivano da iznosi 50,0.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

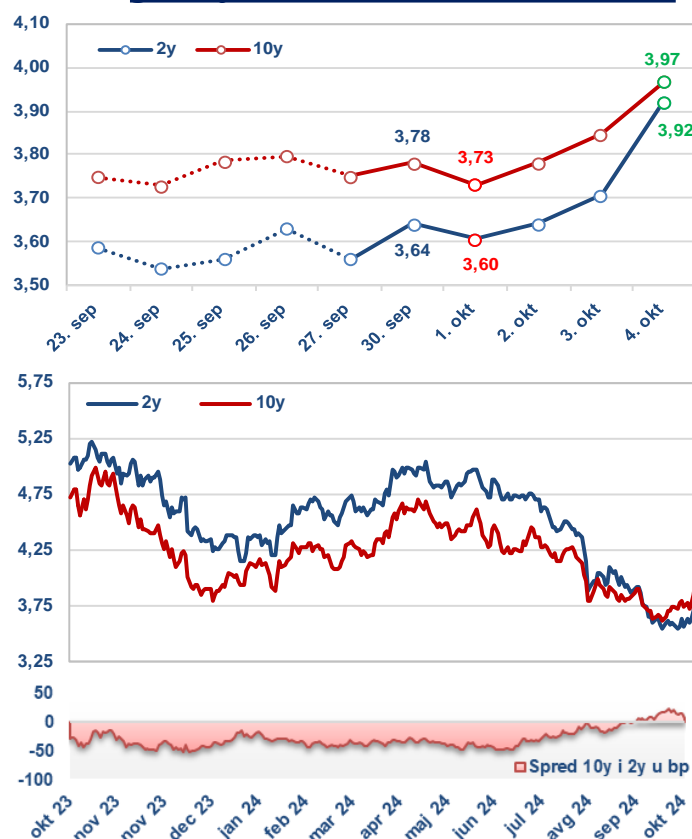
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede, u hiljadama	Sep	150	254	159
ISM indeks uslužnog sektora	Sep	51,7	54,9	51,5
ISM indeks proizvodnog sektora	Sep	47,5	47,2	47,2

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica povećani su na ročnostima dužim od jedne godine, dok su na kraćim ročnostima ostali skoro nepromenjeni. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 13 b.p., na 2,20%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 8 b.p., na 2,21%.

Prinosi su smanjeni početkom nedelje nakon što su objavljeni podaci o inflaciji u Nemačkoj i zoni evra, kao i zbog eskalacija geopolitičkih tenzija između Irana i Izraela, što je povećalo tražnju za sigurnom aktivom, pri čemu se nemačka dvogodišnja obveznica u jednom trenutku našla na nivou od 1,986%, što je najniži nivo od decembra 2022, dok se desetogodišnja obveznica našla na nivou od 2,010%, što je najniži nivo od januara ove godine. Rast prinosa tokom druge polovine nedelje posledica je objavljenih podataka s tržišta rada SAD, koji su bili bolji nego što su tržišni učesnici očekivali.

Inflacija u zoni evra, prema preliminarnim podacima, iznosila je -0,1% u septembru u odnosu na prethodni mesec (očekivano 0,0%), nakon što je u avgustu povećana za 0,1%. Procenjuje se da je godišnja inflacija iznosila 1,8%, u skladu sa očekivanjima, čime se našla na najnižem nivou od aprila 2021. godine, nakon 2,2% s kraja avgusta. U odnosu na isti mesec prethodne godine, bazna inflacija je iznosila 2,7%, u skladu sa očekivanjima, nakon 2,8% u avgustu. Inflacija u sektoru usluga iznosila je 4,0%, nakon što je na kraju prethodnog meseca iznosila 4,1%. Usporevanje inflacije u septembru posledica je pre svega pada cena energenata. Međutim, iako se inflacija nalazi ispod ciljanog nivoa, očekuje se da će ponovo porasti iznad 2% do kraja godine.

Godišnja inflacija u zoni evra u septembru je iznosila 1,8%, čime se našla na najnižem nivou od aprila 2021.

Stopa inflacije u Nemačkoj, prema preliminarnim podacima, u septembru je iznosila -0,1% u odnosu na prethodni mesec, što je u skladu sa očekivanjima, nakon što je u avgustu smanjena za 0,2%. U odnosu na isti mesec prethodne godine, inflacija je iznosila 1,8%, čime se našla na najnižem nivou od februara 2021. godine i bila u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 2,0% s kraja avgusta. Podaci ukazuju na to da je usporavanje inflacije u septembru rezultat nižih cena energenata (-7,6% u odnosu na isti mesec prethodne godine).

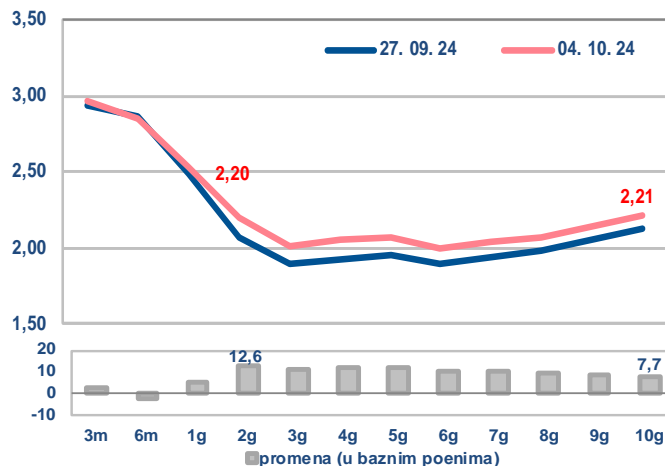
Stopa nezaposlenosti u zoni evra, prema istraživanju Eurostata, u avgustu je zadržana na 6,4%, u skladu sa očekivanjima.

Proizvođačke cene u zoni evra u avgustu su povećane za 0,6% u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivao rast od 0,5%, nakon rasta od 0,7% u julu (revidirano sa 0,8%). U odnosu na isti mesec prethodne godine, proizvođačke cene su niže za 2,3%, što je u skladu sa očekivanjima, nakon pada od 2,2% s kraja jula (revidirano sa -2,1%).

Predsednica ECB-a Lagard iskazala je optimizam u pogledu kretanja inflacije ka 2% i sugerisala da će se to uzeti u obzir prilikom donošenja narednih odluka. Dodala je da postoji mogućnost ponovnog rasta inflacije u četvrtom tromesečju usled baznih efekata i naglasila da veruje da će se nakon toga inflacija vratiti na ciljani nivo.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja sa početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.13

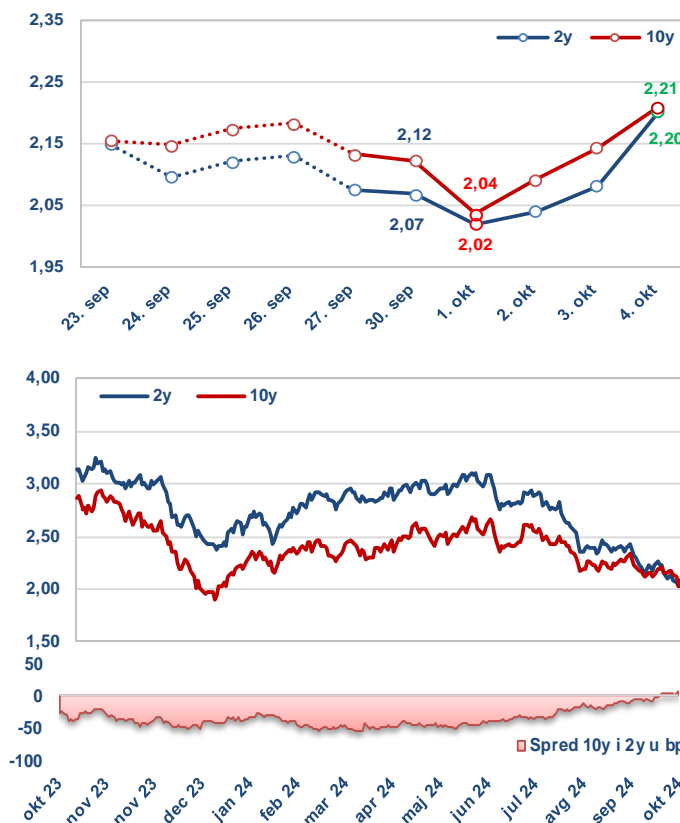
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Inflacija u zoni evra, preliminarno, Y/Y	Sep	1,8%	1,8%	2,2%
Inflacija u Nemačkoj, preliminarno, Y/Y	Sep	1,8%	1,8%	2,0%
Stopa nezaposlenosti u zoni evra	Sep	6,4%	6,4%	6,4%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

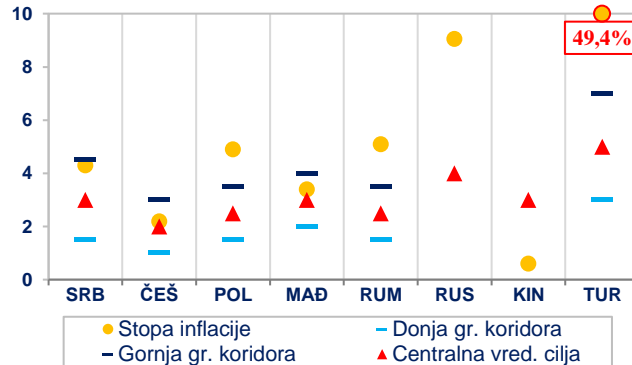
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (Q4, %)*
Srbija (NBS)	5,75	-0,25	12.9.24	10.10.24	5,40
Češka (CNB)	4,25	-0,25	25.9.24	7.11.24	3,85
Poljska (NBP)	5,75	-0,25	4.10.23	6.11.24	5,75
Mađarska (MNB)	6,50	-0,25	24.9.24	22.10.24	6,25
Rumunija (NBR)	6,50	-0,25	7.8.24	8.11.24	6,25
Turska (CBRT)	50,00	5,00	21.3.24	17.10.24	47,10
Rusija (CBR)	19,00	1,00	13.9.24	25.10.24	19,40
Kina (PBoC)	1,50	-0,20	24.9.24	-	-

Izvor: Bloomberg / * T4 2024. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Rumunije (NBR) zadržala je referentnu stopu na nivou od 6,50%, što je očekivala većina tržišnih učesnika (deo analitičara očekivao je smanjenje od 25 b.p.). Ova odluka dolazi nakon dva uzastopna smanjenja referentne stope od po 25 b.p. (ukupno 50 b.p.). U saopštenju se navodi da **postoji visok nivo neizvesnosti i rizika u pogledu vođenja fiskalne politike u Rumuniji** u uslovima povećanja budžetskog deficita ove godine i potencijalnih budžetskih mera radi njegovog smanjenja.

Centralna banka Poljske (NBP) zadržala je referentnu stopu na nivou od 5,75%, u skladu sa očekivanjima tržišta. Referentna stopa NBP nalazi se na nepromenjenom nivou od oktobra prošle godine. U saopštenju nakon sastanka navodi se da je stopa inflacije znatno povećana pod uticajem cena energenata, za koje se navodi da će nastaviti da utiču na stopu inflacije i u narednim tromesečjima. Ponovljeno je da će naredne odluke zavisiti od podataka i da će NBP nastaviti da preduzima sve potrebne mere kako bi osigurala makroekonomsku i finansijsku stabilnost.

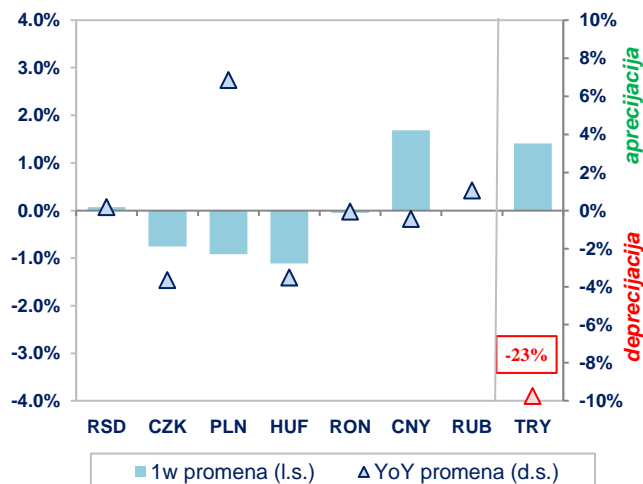
Guverner centralne banke Mađarske (MNB) Matolči najavio je pokretanje novog zelenog programa MNB od januara naredne godine. MNB će pokrenuti dve inicijative „Green home program” za domaćinstva i „Green bond program” za kompanije. Guverner MNB nije isticao detalje koji se tiču veličine ili uslova pomenutih programa.

Tokom izveštajnog perioda objavljeni su sledeći makroekonomski pokazatelji posmatranih zemalja u razvoju:

- Stopa inflacije u Poljskoj u septembru je, prema preliminarnoj proceni, iznosila 4,9% YoY (0,1% MoM) i nalazi se iznad podatka iz avgusta od 4,3% YoY (0,1% MoM), ali u skladu sa očekivanjem analitičara. Stopa inflacije u Poljskoj nalazi se na uzlaznoj putanji u šestom uzastopnom mesecu.
- Stopa inflacije u Turskoj je u septembru iznosila 49,4% YoY (3,0% MoM), što je znatnije ispod nivoa iz avgusta od 52,0% YoY (2,5% MoM), ali iznad očekivanja tržišnih učesnika od 48,3% YoY (2,2% YoY). Stopa inflacije u Turskoj beleži pad u četvrtom uzastopnom mesecu, nakon sedam uzastopnih meseci njenog rasta.
- Stopa inflacije u Hrvatskoj je, prema preliminarnoj proceni, u septembru iznosila 1,6% YoY (0,3% MoM), što je ispod nivoa iz avgusta od 1,8% YoY (0,0% MoM).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (sa dospećem 2032. godine)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija	5,050	0,0	-1,2
Češka	3,730	-0,1	-1,2
Poljska	5,273	-0,1	-0,7
Mađarska	6,306	-0,1	-1,3
Rumunija	6,621	0,0	-0,4
Turska	26,730	0,0	8,0
Kina	2,150	0,0	-0,8

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je smanjena za 0,24% i kretala se u rasponu od 2.639,18 do 2.666,48 USD/Oz (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

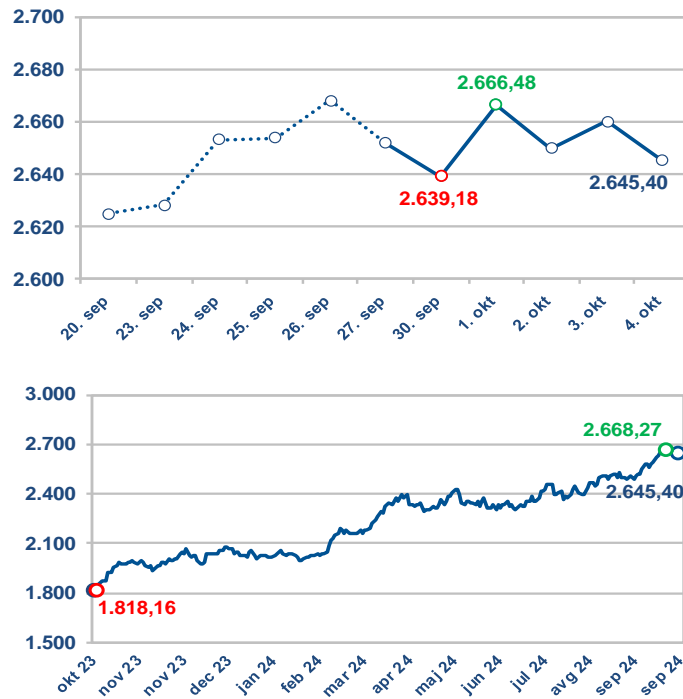
Na pad cene zlata tokom posmatrane nedelje uticali su: komentari predsednika FED-a Pauela u pravcu smanjenih očekivanja oštrijeg smanjenja kamatnih stopa do kraja 2024; zalaganje predstavnice FED-a Mišel Bouman za odmeren pristup smanjenju kamatnih stopa jer inflacija i dalje ostaje „neprijatno” iznad cilja FED-a; efekti objavljenog indeksa Univerziteta Mičigena o pozitivnom raspoloženju potrošača nakon odluke FED-a od 18. septembra da smanji kamatne stope; jačanje vrednosti američkog dolara, što je zlato činilo skupljim za vlasnike drugih valuta; podaci koji su ukazivali na to da se uslovi na tržištu rada SAD ne pogoršavaju, čime su šanse za smanjenje kamata od strane FED-a za 50 b.p. u novembru pale na 36% u odnosu na skoro 50% prethodne nedelje.

Cena zlata je smanjena za 0,24% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 2.645,40 USD/Oz.

Na rast cene zlata znatno su uticali: rast geopolitičkih tenzija; strah od širenja sukoba na Bliskom istoku nakon raketnog napada iz Irana na Izrael i obećanje premijera Benjamina Natanjahua da će Izrael uzvratiti na taj napad; hitan sastanak G7 o zajedničkom odgovoru na eskalaciju sukoba na Bliskom istoku; špekulacije da bi Izrael mogao da izvrši raketni napad na nuklearna postrojenja Irana.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: *Bloomberg*.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent povećana je za 8,43% i kretala se u rasponu od 71,77 do 78,05 USD/bbl (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

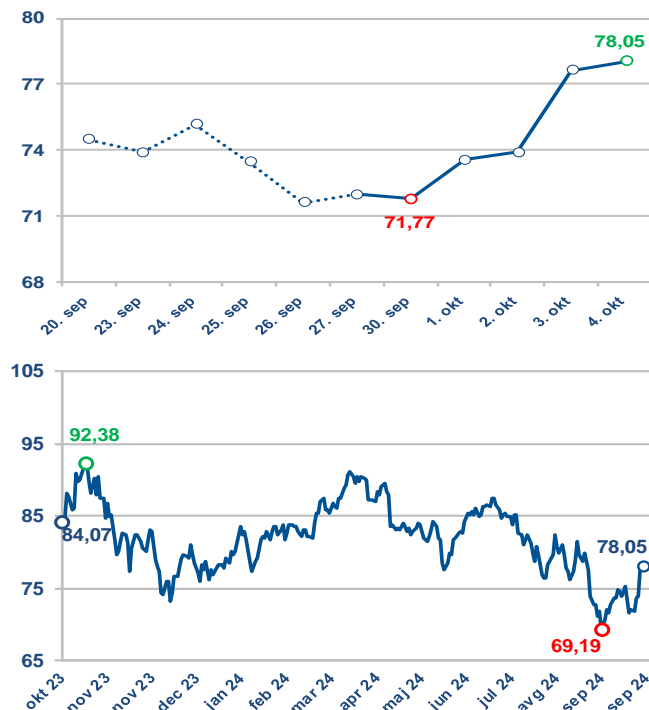
Na rast cene nafte tokom posmatrane nedelje uticali su: najava stimulativnih mera privredi Kine najvećem uvozniku nafte na svetu; predviđanje Međunarodne agencije za energiju (IEA) o slabijoj ponudi i rekordnoj tražnji za gasom u Aziji 2025; odluka S. Arabije da poveća cenu nafte *Arab Light* za Aziju; zabrinutosti zbog dalje eskalacije sukoba na Bliskom istoku nakon raketnog napada na Izrael, planiranje napada Izraela na naftnu infrastrukturu Irana i najava odgovora da će, ukoliko do toga dođe, Iran napasti naftnu infrastrukturu drugih proizvođača nafte u regiji, poput S. Arabije; najava štrajka lučkih radnika širom istočne obale SAD i Meksičkog zaliva, koji bi mogao da izazove kašnjenja i prekide lanaca snabdevanja; smanjen broj operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte je povećana za 8,43% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 78,05 USD/bbl.

Na ograničenje daljeg pada cene nafte uticali su: obnavljanje proizvodnje na platformama nafte u američkom delu Meksičkog zaliva nakon prestanka opasnosti o uragana Helene; prognoze analitičara u anketi Rojtersa koji očekuju slabiju tražnju za naftom uprkos povećanim geopolitičkim rizicima; vest da *OPEC+* nije menjao planove za početak postepenog oživljavanja proizvodnje nafte do kraja 2024. uprkos znacima mogućeg suficita; povećanje proizvodnje nafte u Libiji.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: *Bloomberg*.